

ARBEJDER HISTORIE FESTIVAL

Sexreform-læge stiller op til folketingsvalget til efteråret

Ved det kommende folketingsvalg kan vælgerne stemme på den kendte læge Jonathan Leunbach fra SEXPOL-gruppen. Han står på kommunisternes liste. Valgprogram: Sundt sexliv, ordentlige boliger og socialisme.

SIDE 3

(Foto: Privateje)

SELSKABET TIL FORSKNING I ARBEJDERBEVÆGELSENS HISTORIE

LØRDAG DEN 25. APRIL 2015

FAGBEVÆGELSEN DROPPER IGEN 1. MAJ-OPTOG

Fagbevægelsen og Socialdemokratiet må for sjette gang aflyse maj-optøget. Det sker af frygt for, at de sammenstød mellem politi og ungsocialister, der siden krisens start i 1907-08 har præget byens gader, kommer ud af kontrol.

(Foto: ABA)

LÆS SIDE 4

**AU PAIR PIGE
FRA KORSØR
SER TILBAGE**

SIDE 5

**TROTSKISTER
BAG STREJKE-
PROTEST**

SIDE 6

**S-MINISTER LIS GROES
TIL KAMP MOD
TV-REKLAMER**

SIDE 7

SFAH ARBEJDERMUSEET & ARBEJDERBEVÆGELSENS BIBLIOTEK OG ARKIV

Nyt om gamle nyheder

Hvad er dagens avis værd i morgen? Ikke meget, ud over at være god at pakke fisk ind i, som det hedder i folkemunde. Det med fiskene er rigtigt, men er det nu også hele sandheden? Naturligvis ikke. For som nyhederne i denne festivalavis viser, kan gamle historier godt være nye nyheder, selv om de har nogle år på bagen – hvis det er første gang, man hører dem!

Med Arbejderhistoriefestival 2015 er det anden gang, at *Selskabet til Forskning i Arbejderbevægelsens Historie* – i samarbejde med *Arbejdermuseet* – slår dørene op til en hel dag med foredrag og debat om den righoldige historie, som arbejderbevægelsen i bred forstand indeholder.

Ser man på oversigten på avisens bagside, så kan mange sikkert finde historier, som de ikke har hørt fortalt tidligere. Og det er netop det, der er hele formålet med festivalen – at oplyse om de faglige, sociale, politiske og kulturelle sider af bevægelsen. Det udvalg af nyhedshistorier, der blændes op for, er blot et lille udsnit af de mange, der har ligget ufortalt og uformidlet hen.

Vi håber, at festivalen på denne måde kan bidrage til, at der ikke inden for vores felt skrives flere kapitler ind i historiens glemmebog.

– Velkommen!

LÆSERNES MENING

PENSIONSALDEREN NED

Når man går og er arbejdsløs, har man tid til at filosofere over forskelligt. Nu f.eks., med at man skal være 67 år, før man kan få pension. Der er jo mange, der i 55-60 års alderen bliver »skubbet« til side for de yngre. Vi, der er født på landet, kom ud at tjene, da vi var 10-12 år, og vi er jo fyldt med gig og andet »skidt«. Nej, lad os få pensionsalderen sat ned til 60 år, for vi går jo ofte i omkring 7-9 måneder arbejdsløse, og lad så de unge fra 18-20 års alderen komme i sving.

En af de halvgamle
[Arbejdsmændenes og
Specialarbejdernes Fagblad,
nr. 7, 1. april 1964]

JEG LAVER GERNE KAFFE

Med fare for at alle rødstrømper farer i blækheden, vil jeg nu alligevel gerne sige, at mig går der altså ingen skår af, selv om jeg laver kaffe til otte mennesker på kontoret hver dag.

I Kalejdoskopet, marts 77, kunne vi igen læse om en sekretær, som mente,

at det var at bebyrde hende med en husmors arbejde, når man pålagde hende at lave kaffe. Jamen, er det ikke kønsdiskriminering at påstå, at kaffebrygning kun er husmoderens arbejde? Det er sådan i dag, at hele familien hjælpes ad med arbejdet i hjemmet – også kaffebrygning – så lad os stoppe op, mens tid er, og begynde at tænke som mennesker, ikke som barrikadekvinder.

Aase Ancher, Farum
[HK-Bladet
nr. 6, 1. april 1977]

PRISTALLET OG HUSASSISTENTERNE

Stadig ser man i Artikler eller hører paa Anvisningskontoret: er Lønnen ikke nedadgående? Selvfølgelig vil Lønnen nok gaa ned, men lad os tage et Tilbageblik over de sidste halve Snes Aar. De første dyre Krigsaar, da alle andres Løn steg og de fik Dyr-tidstillæg, Stedstillæg og hvad det hed, Husassistenten var der ingen, der tænkte paa; hun maatte betale de samme dyre Priser paa alt, hvad

hun skulde købe, blot for at nævne nogle Eksemplarer, da et Par ganske almindelige Støvler eller Sko kostede 35-40 Kr., Strømper 7-8 Kr., et Stk. Linned 10-12 Kr., ikke tale om, naar hun skulde have et Overstykke eller en Kaabe; De véd selv, at for 150 Kr. fik man ikke meget – der var enkelte humane Mennesker, der naadig gav et lille Tillæg en Gang for alle, men de var faa.

Først da Industrien tog de huslige Kvinder steg Lønnen, men da var vi ogsaa naaet til 1917-18, altsaa 4 Aar af de værste Aar med Prisstigninger. Skulde man nu ikke mene, at det kunde være rimeligt, at man ikke lige straks tog fat med Nedskæringer af Husassistentens Løn, men lod den staa fast i lige saa mange Aar, som det varede inden den steg, thi 5-10 Kr. pr. Md. Spiller ikke saa stor en Rolle for Arbejdsgiveren, som det spiller for den unge Pige, og har man ikke Raad til at lønne sin Husassistent anstændig, maa man gøre sit Arbejde selv eller lære sine Døtre det.

A.K.
[Husassistenten,
nr. 7, 15. april 1926]

KRONIK

Skellet vi vil slette!

AF CARL
WESTERGAARD

Hvor ofte har vi ikke hørt den gamle Frase om, at Danmark er et ret dejligt Land, hvor ingen behøvede at lide nød. Her har alle det så rart, frit og godt, kortsagt, her i landet lever vi alle – næsten alle – på den grønne gren, og ingen har grund til at klage!

Den historie har vi alle hørt. Enhver af velstillede har den altid på Lager, og den er også let at ryste ud af Ærmet. Og samtidig med han besørger det, beroliger han sin dårlige Samvittighed.

Vi indrømmer så gerne, at landet her er dejligt og frugtbart. Der er gode fede muldjorder og solskin i rigelige mængde.

Det vil sige: Landet har alle gode betingelser for, at vi alle kunde leve et fredeligt Liv, fri for økonomiske

bryderier og besværligheder.

Den høst, vi årlig bjerger, er et talende bevis for at vi lever i et rigt land, hvor vi ikke behøver at flændse sulet af hinanden for at leve. De 500 millioner vor årlige høst er værd er ikke småpenge. Det er en så stor kapital, at vi alle kunne få mere end nok til det daglige behov, når det var mere lige og fornuftigt fordelt.

Ja, netop! Hvis værdierne var mere fornuftigt og lige-lige fordelte!

Landarbejderbøglig

Se engang på de menneskeboliger her. Slottet, hvor den rige Drivert, Greven, bor, og huset, den faldefærdige rønne, hvor den fattige slider, Arbejderen, bor med sin familie. Har du set det og tænkt over det, vil du forstå, hvor ulige fordelt landets, kulturens og livets herligheder er.

Du ser den store kløft, det gabende svælg, skellet mellem de to samfundsklasser.

Vi ved godt, hvorledes der leves i de to verdner, slottet og leje-huset. På Slottet lever Driverten højt på det hans slægtninger en gang i tiden har røvet fra folket. Han lever af sine arbejders slid. Arbejderne går derude på markerne og i staldene og bjerger store værdier sammen uden at de selv får så meget de kan leve deraf og ernære deres familie på en ordentlig måde. Medens den store Jorddrot nyder livet i fulde drag deroppe på slottet, lever hans arbejdere deres trællende tilværelse i den usle rønne, hvor det i dobbelt forstand er bælghæder. Der er aldrig tale om at få en smulepynt til hjemmet, det daglige brød skal først betales. Der er ikke råd til at købe en god bog, dårlig nok til et billigt

blad. At komme i teater og til koncert er der aldeles ikke tale om. At tænke på at opfriske sig ved en lille ferierejse til Vesterhavet om sommeren, ville være det glade dårskab!

Og hvem kunne trænge hårdere til adspredelse, oplysning og hygge end arbejderne, der dag efter dag må slide, så han bliver krumbøjjet før han når de 50? Ingen – absolut ingen!

Alle disse fordele har den adelige Drivert, som lever højt på sine forældres rov. Han kan få råd til at

nyde alt det herlige, som livet har at byde på.

Her ser vi skellet: Til den ene side rigdom og lyse dage, og til den anden side fattigdom og trællende slid. Således er det. Det er ikke tomme fraser, der er sagt i agitatorisk øjemed. Det er den nøgne, kold virkelighed. Se på billederne og så på dem virkeligheden, så vil du give mig ret. Hvor meningsløs, hvor brutal er ikke sådan en samfundsskæbning?

Hvor kulturfjendsk og livsfjendsk er det ikke? Det

er dræbende for alt det, der er godt og ædelt.

Men lad os ikke græmmes, fordi det er således nu. Vi kan lave det om. Disse forhold er bygget på vor dumhed. Den dag, hvor alle kan se det, og den dag, vi står samlet alle, den dag vil vi tage det tilbage, som er røvet fra os med vold og ved list. Når det er sket, vil solen også stråle til os!

Carl Westergaard er redaktør af Tyendebladet, som bragte denne kronik den 12. april 1908

Arbejderne slider og bjerger værdier til huse, mens Driverten lever højt på Slottet. (Foto: ABA)

Udgivet af Selskabet til Forskning i Arbejderbevægelsens Historie (SFAH) til Arbejderhistoriefestival lørdag den 25. april 2015.

Ansvarshavende redaktion:
Mads Bruun Pedersen (DJ)

Oplag: 5.000

Layout og tryk: Eks-Skolens Trykkeri ApS

FESTIVALEN HAR FÅET VELVILLIG ØKONOMISK STØTTE FRA:

Dansk Metal, 3F København, 3F Kastrup og Omegn, LO, Danmarks Lærerforening, Dansk Skuespillerforbund, Malernes Fagforening Storkøbenhavn, Rør- & Blikkenslagernes Fagforening København, Fødevarerforbundet NNF, BUPL, Landsforeningen for Socialpædagoger, Dansk El-forbund København, Dansk Metal Teleafdeling Øst, Dansk Magisterforening, HK Hovedstaden, Dansk El-forbund, Grafisk Almenvælgørende Fond, 3F Frederiksborg, Stilladsarbejdernes Brancheklub af 1920, 3F Bygge, Jord og Miljø

Mange tak!

SEXREFORM-LÆGE OPSTILLER FOR KOMMUNISTERNE

Den kendte abortlæge Jonathan Leunbach og hans Sexpol-forening får plads på DKPs valgliste til efterårets folketingsvalg.

AF MADS BRUUN PEDERSEN

Når vælgerne ved valget til efteråret skal til stemmeboksene, kan de sætte kryds ved en omdiskuteret læge, nemlig den kendte

fortaler for fri abort, dr. Jonathan Leunbach.

Det sker, efter at Leunbach og hans sex-oplysningsforening Sexpol har indgået en aftale med Danmarks Kommunistiske Parti

om at stille op på partiets liste.

Christianshavner-klinik

For kun få måneder siden var dr. Leunbach centrum for en meget omtalt retssag. Han og to lægekolleger stod tiltalt for at drive en ulovlig abortklinik på Christianshavn. Sagen kom frem efter en ung kvindes død i 1930, hvor hun havde fået afbrudt et uønsket svangerskab på de tre lægers klinik.

Massemøde i Folkets Hus

Retssagen har nu fem år senere været dækket intenst af pressen og fulgt meget opmærksomt af Leunbachs Sexpol-tilhængere.

Det har endvidere ikke kun været i forbindelse med den aktuelle sag, at abortspørgsmålet har fået opmærksomhed. For et par år siden indbød Arbejderkvindernes Oplysningsforening således til møde i Folkets Hus på Enghave Plads. Her var salen fyldt til sidste stol, da 1.200 tilhørere mødte frem for at støtte Leunbach og hans indsats for at få en bedre abortlovgivning.

Frikendt

Efter overvejelser til langt ud på den milde majaften afsagde nævningene deres frifindelseskendelse. Derpå udbød der en jubelagtig stemning i retten blandt tilhørerne. Og på et stort møde i Folkets Hus kunne Leunbach senere på aftenen sige, at »svangerskabsparagraffen er en vigtig paragraf for Reaktionen, fordi den står som en trussel for arbejderklassen og hjælper til at holde arbejderne ude fra at leve et sundt seksualliv og bliver revolutionære forkæmpere«.

Mod Bagstræb, Fordummelse og Hykleri - for Socialisme, Frihed og sex. Sundhed

4 Sider

SEXUALPOLITIK

VALGAVIS · OKTOBER 1935

LEUNBACH'S APPEL

men kun saa længe -- partiet i praksis viser sin overensstemmelse med vore krav. Under alle omstændigheder lover jeg, uden hensyn til vore modstanderes illsvining og nedrakning af mit arbejde og min person, at fortsætte kampen for de ideer og maal, vi har fremsat i dette kampblad!

Leunbach

DE SIDSTE AARS OPLEVELSER og specielt den brændende interesse, hvormed befolkningen fulgte processen (mod mig i foråret, har tydelig vist, at de krav, jeg som repræsentant for SEXPOL gaar ind for, ikke blot er aktuelle i øjeblikket, men til enhver tid er af største betydning for ethvert enkelt menneskes tilværelse.

Tidligere har jeg deltaget i bevægelser, der mere eller mindre klart er traadt i breschen for en slags taalsomhed overfor menneskenes kønsliv. Naar jeg nu har sluttet mig til SEXPOL, er det fordi denne internationale bevægelse som den første og eneste klart og utvetydigt gaar ind for alle menneskers ret til et sundt kønsliv. SEXPOL har paa et videnskabeligt grundlag og uden at tage hensyn til moralske og religiøse fordomme studeret kønslivets love og dets afhængighed af samfundsforsholdene. Derfor har SEXPOL ogsaa forstaaet betydningen af, at de brede folkemasser organiseres til kamp for deres seksuelle rettigheder. Jeg er klar over, at mange uforstaaende, i gængs dags fordomme hildede mennesker vil føre en rasende kamp mod de krav, vi paa ungdommens og sundhedens vegne stiller.

Jeg har stillet mig til valg paa det kommunistiske partis liste, fordi dette parti er det eneste, der ifølge sit program maa arbejde efter de samme retningsslinier som vi.

SEXPOL erklærer aabent, at dette samarbejde varer saa længe --

Sexreformatoren Jonathan Leunbach ønsker et opgør med reaktion og bagstræb og kræver ret til et bedre sexliv, ordentlige boliger og socialisme. (Optrykt fra »Det er måske en galskab«, af Preben Hertoft)

Socialisme og sundt sexliv

I et valgmanifest, som Leunbach og Sexpol-gruppen (der er tilhængere af den østrigske psykiater Wilhelm Reichs teorier om sexøkonomi og orgasmen) nu har udsendt op til valget, har overskriften »Mod Bagstræb, Fordummelse og

Hykleri - for Socialisme, Frihed og sex. Sundhed«.

Det er fordelt i 40.000 eksemplarer. Sexpol går ind »for alle menneskers ret til et sundt kønsliv«. For at skabe rammerne om det, skal boligøden afskaffes, og Sexpol foreslår brandbeskatning af luksusboliger som finansieringsgrundlag. ■

VIL DU VIDE MERE?

Kom og hør foredraget om **Den danske Sexpol-gruppens historie** af forfatter og journalist Lea Korsgaard, som har skrevet bogen **Orgasmeland - Da den seksuelle revolution kom til Danmark**. Kl. 12.30-13.30. Lokale: Louis Pio

Venstrefløjen - og velfærdsstaten

Stillet over for de liberales angreb, rykker venstrefløjen sammen om velfærdssamfundet. Men har det altid været sådan - også til venstre for Socialdemokratiet? Eller var velfærdsstaten en erstatning for ægte samfundsforandring?

Spørgsmålene er mange - og hottet! Og måske er erindringen også kortere, end man tror?

Kom og deltag i debatten mellem **Peter Hummelgaard** (folketingskandidat for Socialdemokraterne), **MF** og partiformand **Pia Olsen Dyhr** (SF) og professor **Jørn Henrik Petersen**.

Lokale: Festsalen, kl. 11.00-12.30

Peter Hummelgaard

Pia Olsen Dyhr

Jørn H. Petersen

FOR 6. GANG!

Mange unge socialister er inspireret af den russiske revolution i 1905. Der skal radikale skridt til, siger de unge, som siden krisen slog ud i 1907-08 har kæmpet mod den herskende uorden, arbejdsløshed og militarisme. (Foto: ABA)

FAGBEVÆGELSE AFLYSER 1. MAJ IGEN

Under indtryk af de voldsomme uroligheder, som unge, arbejdsløse og DSU-medlemmer siden 1907 har stået bag, aflyses årets 1. maj-optog igen.

AF MADS BRUUN PEDERSEN

Der bliver ingen 1. maj-optog i København på Fælled i år. Det har Fællesorganisationen i hovedstaden og Socialdemokratiet udsendt en pressemeddelelse om og slået op på deres hjemmesider og Facebook.

Baggrunden er, at man ikke ønsker, at der atter skal ske uroligheder, når

de mange optog bevæger sig gennem byen.

Siden i majdagen 1907 er frustrerede unge arbejdsløse og ungsocialister nemlig kommet i klammeri med ordensmagten.

Dyb frustration

Kilder i ungdomsmiljøet oplyser, at utilfredsheden med arbejdsløshed, militarisme og kongehus efterhånden er

stor og dybtfølt. Ungdommen ser derfor ingen anden vej end at tage alternative midler i brug.

For eksempel som i 1907, hvor det kom til sammenstød mellem politiet og medlemmer af Socialdemokratisk Ungdomsforening. De havde lavet bannere med paroler som: *Ned med Overklassens organiserede Morderbander, Militæret.*

Bovlam indstilling

En ekspert i ungdomskultur ved Københavns Universitet siger, at hans forskning viser, at protesterne under 1. maj-optogene de senere år har været symboler på en kritik af både den herskende orden og af den faglige og politiske tops bovlamme indstilling.

Ungdommen ønsker handling, job og uddan-

nelse, og det bliver på sjette år til disse protester, lyder vurderingen.

Russisk revolution inspirerer

Det er ikke kun blandt de socialdemokratiske sindede unge, at frustrationerne får frit løb. Også fra den stadig voksende underskov af politisk mere radikale grupper lyder der protester

mod politisk impotens i de store partier og fagtoppen. Især inspireret af de revolutionære vinde, der har blæst fra Rusland, som siden 1905-revolutionen, som har inspireret mange unge. ■

VIL DU VIDE MERE?

I foredraget *Folkelige protester og demokrati fra 1700-2000* af Flemming Mikkelsen afdekkes blandt andet ungdommens rolle i politiske processer gennem tiden. Kl. 10-11.

Lokale: 30'er-lejligheden

BOGANMELDELSE

EN KORSØR-AU PAIRS ERINDRINGER

AF MADS BRUUN PEDERSEN

I en nyligt udsendt bog fra det Københavnske forlag Gyldendal beskriver forfatterinden Rosa Berg sit liv som au pair-pige. Det er en medrivende skildring af et liv fyldt med oplevelser.

Bogen er ikke det første, offentligheden har hørt fra Rosa Berg. Hendes pen har også i aviser berettet om de trakasserier, som hun selv og mange andre au pair-piger har oplevet i hjemmene.

Vi begynder erindringsrejsen i 1902, hvor 15-årige Rosa Berg rejser fra Korsør og får tjeneste i hovedstaden. Her udfylder hun en funktion i værtsfamilien som den, der får hverdagen til at hænge sammen for det travle familieoverhovedet, for husets frue og børnene. Og at det har været helt nødvendigt for denne slags familier med en au pair-pige, ved vi ikke bare fra Rosa Bergs bog.

Adskillige fruer har på det seneste i pressen berettet om, hvordan disse piger »giver mere ligestilling til hovedstadens kvinder«. Andre har tilføjet, at man

Forfatterinden Rosa Berg skriver i sine erindringer om au pair-pigerne fra provinsen og deres kamp for rettigheder og afskaffelse af tyendeloven, for eksempel gennem de københavnske tjenestepigers forening. (Foto: ABA)

også må forstå ansættelsen af disse au pair-piger som bistandshjælp til de fattige i Udkantsdanmark. Og Rosa

Berg tjener da heller ikke blot til eget bedste, men forsørger også sin fattige familie hjemme i Korsør.

Rosa Berg vil imidlertid mere end blot kende hovedstadskulturen. Vi følger hende gennem ar-

bejdspladser i både Danmark, Skotland, England og USA. Det er spændende og giver en forståelse for,

hvad kulturmødet betyder for ikke bare Rosa Berg, men også for de mange, hun møder undervejs. Hun hjælper også andre au pair-piger med at finde arbejde gennem deres forbindelser i familie- og bekendtskabskredsen.

At ikke alt har været rosenrødt, lægger forfatterinden ikke skjul på. Hun beretter om de fortrædeligheder og ydmygelser, som mange au pair-piger må opleve. Vi ved jo fra den offentlige debat, som ikke mindst Københavns Tjenestepige Forening har fremført, at de vilkår, mange frister, er kummerlige. Og at der trænges til ny lovgivning, så den forhadte Tyendelov ophæves og Skudsmålbogen fjernes.

Rosa Berg: En Tjenestepiges Erindringer. Gyldendal (1916). ■

VIL DU VIDE MERE?

Hør foredraget om Fortidens tjenestepiger og nutidens au pair-piger af ph. d. Helle Stenum og om de har noget tilfælles? Kl. 10-11. Lokale: Skolestuen

INGEN KONGETAK FOR KVINDE- OG TYENDESTEMMERET

Mens Dansk Kvindesamfunds march gennem det indre København endte som et takketog til kongen, gik arbejderbevægelsen til grundlovsmøde i Søndermarken.

AF MADS BRUUN PEDERSEN

Efter at afstemningen i Rigsdagen i går den 5. juni formelt afsluttede årtiers kamp for kvinders og tyendes stemmeret, gik Socialdemokratiet ikke med

i Dansk Kvindesamfunds optog til Amalienborg, men i den stik modsatte retning. Sammen med kvinder, mænd og børn afholdt arbejderbevægelsen nemlig sit eget grundlovsmøde i Søndermarken. ■

VIL DU VIDE MERE?

Hør foredrag af journalist og forfatter Pia Fris Laneth om stemmeretskampens klassebaggrund: 1915 – Det år kvinderne (og en masse mænd) fik valgret. Kl. 13.30-14.30. Lokale: Louis Pio

Mens kvinderne i Dansk Kvindesamfund gik i procession til kongen for at takke for stemmeretten, holdt arbejderbevægelsen grundlovsmøde i Søndermarken, hvor de blev mødt af denne velkomstpport ved indgangen. (Foto: ABA)

TROTSKISTER BAG OK-PROTESTER

Strejkerne efter de sammenbrudte overenskomstforhandlinger tager til. Trotskister opildner til permanent aktion og kalder til masseprotest på slotspladsen.

AF MADS BRUUN PEDERSEN

Frustrationerne over fagtoppens og Danmarks Kommunistiske Partis svigt af de mange protestaktioner fik frit løb, da strejkende samledes til møde i Weinolds selskabslokaler på Nørrevoldgade 23 i tirsdags den 13. maj 1946.

Kommunistisk svigt

Dagen før faldt DKP de strejkende i ryggen og opfor-

Det var ikke mindst da den eksilerede sovjetiske revolutionsleder Leo Trotskij besøgte København i november 1932 og talte til et stort møde i Idrætshuset, at blandt andre Børge Trolle blev inspireret til sin kritiske indstilling til DKP og stalinismen i Sovjet. Trotskij var inviteret Socialdemokratiske Studenter til at tale om revolutionen i Rusland. (Foto: Wikimedia Commons)

drede til at genoptage arbejdet, mente mange på mødet. Blandt disse sås den kendte trotskist Børge Trolle. Han tog bladet fra mundet og talte om almindelige arbejderes manglende tillid til de faglige og politiske ledere.

Flammende stemning

Stemningen i lokalet var flammende, siger en kilde, som overværede mødet. Kilden beretter, at der udviklede sig 'vild uenighed og spektakel'. Mange udvandre derefter.

Det stoppede imidlertid ikke de trotskistiske agitatorer. Der blev nedsat et strejkekontaktudvalg og indkaldt til demonstration foran Christiansborg. En løbeseddel med titlen: 'Vi går ikke i arbejde, før Knud Kristensen er gået! Ingen bod til de strejkende arbejdere', blev udarbejdet.

Trotskistledere arresteret

Det blev besluttet, at politikerne i Folketinget skulle mærke de strejkendes vrede. Men noget massemøde blev det ikke. Kun omkring et halvt hundrede unge mennesker mødte op for at høre en anden af ledere fra den trotskistiske Arbejderopposition, forfatteren Børge Madsen, tale.

Det udviklede sig derefter til uroligheder, og poli-

Fra B&W Øen sluttede de faglærte op bag overenskomstkonflikten. De måtte imidlertid gå hele vejen ind til byen, da båden til Toldeboden ikke sejlede på grund af strejken. (Foto: ABA)

tiet arresterede de 2xBørge for »forstyrrelse af den offentlige ro og orden«.

Permanent revolution

I en analyse fra en af tidens

skarpe politisk iagttagere hedder det, at trotskisterne alene søger at udnytte enhver utilfredshed og uro til at vinde opslutning om deres politiske perspektiv

om en permanent revolution. ■

VIL DU VIDE MERE?

Hvad ville trotskisterne i tiden efter Besættelsen? Kom

og hør foredraget **Hvor blev revolutionen af?** af lektor Bertel Nygaard. Kl. 12.30-13.30.

Lokale: Skolestuen

LUKSUSHOTEL HAR 'SORTE' ARBEJDERE I KÆLDEREN

En faglig aktion ramte her til morgen Hotel d'Angleterre på en af Københavns fineste adresse, Kongens Nytorv. Med løbesedler og bannere blev gæster og forbipasserende indviet i de arbejdsforhold, personalet har.

På et stort banner står der: NU VED VI HVAD DER ER BAG FACADEN. Det hen- tyder ifølge tillidsmand

Thorkild Holmboe-Hay til de forhold, som hotelejer Remmen byder de ansatte i et rengøringsfirma, man har taget ind.

De filippinske og kurdiske stuepiger 'ovenpå' er sammen med mændene i opvask og rengøring organiseret, fortæller han. Men det gælder ikke for dem 'nedeunder'. Her bor det per-

sonale, der arbejdede 'sort' på hotellet.

»De får løn helt ned til 20 kr. i timen, 12 timer om dagen. Vi har et af de værste piratselskaber inden for døren«, siger tillidsmanden fra Restaurations- og Bryggeriarbejderforbundet, som organiserer de filippinske og kurdiske stuepiger på blandt andet Hotel d'Angleterre. ■

VIL DU VIDE MERE?

Hør foredraget om **Filippinske stuepiger i Danmark**, der fra 1960'erne organiserede sig og gjorde fagforeningen til en kamporganisation. Indleder: Nina Trige Andersen, historiker og journalist og forfatter til bogen: *Profession: Filippiner*. Kl. 16.30-17.30. Lokale: Louis Pio

DOBBELTMORD I KØGE BUGT

To lig, for nylig fisket op af Øresund, er nu identificeret. Det er sortbørshandlerne Rudolf Nicolai og Hjalmar Olsen, som siden april 1948 har været savnet. De er begge skudt på klos hold.

Efterforskning peger på mulig forbindelse til søfyrbøderformand Richard Jensen, berygtet kommunist og

indblandet i bombeattentater og våbensmugling.

Kilder i politiet siger, at der kan være en forbindelse mellem mordene og illegal våbenhandel med de zionistiske styrker i Hagana i Palæstina.

VIL DU VIDE MERE?

Hør foredraget af Christian Holtet, forfatter til bogen *Dobbeltmordet i Køge Bugt*. Han stiller spørgsmålet om, det var Richard Jensen, der stod bag dobbeltmordet? Kl. 13.30-14.30.

Lokale: Stjernen

Kooperation for en bedre verden

10 grunde til at

kooperativer er noget for dig

1 Kooperativer er demokratiske virksomheder og organisationer som både **EJES & DRIVES** af medlemmerne i **FELLESKAB**. Der findes: arbejder kooperativer forbruger kooperativer producent kooperativer finansielle kooperativer bolig kooperativer og mange andre...

Fordi kooperativer er demokratisk ejet af borgere i lokalsamfundet, er de med til at sikre, at både **2** **PENGE & ARBEJDSPLADSER** forbliver i lokalområdet.

3 Kooperativer er ikke en fjernliggende teori. Kooperativer tilbyder **opnåelige og praktiske** løsninger på mange **& økonomiske, miljømæssige** sociale problemer som kan implementeres lige nu.

Kooperativer er ikke **velgørenhed** – det er en stærk måde, hvorpå man fremmer **4** **SOLIDARITET & SELVHJÆLP**.

5 Medlemmerne løfter i fællesskab når tiderne er hårde, & har ligeligt del i goderne **når det går godt!**

Kooperativer er mere **6** **ROBUSTE** i krisetider & i udsatte lokalområder. Når andre virksomheder enten lukker eller fyrer medarbejdere arbejder medlemmer af kooperativer sammen på at udarbejde løsninger.

7 Kooperativer er en **international bevægelse**. Der er tusinder og atter tusinder af kooperativer på verdensplan, som er med til at gøre en afgørende **forskel både globalt & lokalt**.

Kooperativer bestræber sig på at gøre folks **8** **liv, lokalområder & økonomi** mere retfærdig, lige & demokratisk.

Der findes ikke kun én rigtig måde at lave et kooperativ på. **9** **De kan tilpasses** alt efter behov hos den enkelte og den enkelte og lokalsamfundet. Der findes store kooperativer med **TUSINDVIS AF MEDLEMMER** & der findes små kooperativer med kun tre medlemmer.

Kooperativer er **realistiske & berettigede** alternativer der kan imødekomme vores sociale og økonomiske behov i modsætning til virksomheder der udnytter både **10** **MENNESKER & JORDKLODEN**.

WWW.KOOPERATIONEN.DK

Den socialdemokratiske handelsminister Lis Groes er gået til kamp mod reklamebranchens kampagne for TV-reklamer. Det skader forbrugernes interesser og fremmer bevidstløst masseforbrug, mener ministeren. (Foto: ABA)

S-TOPMINISTER I KØDET PÅ TV-REKLAMER

Handelsminister Lis Groes (S) går til angreb på kapitalistisk materialisme og masseforbrug.

AF MADS BRUUN PEDERSEN

TV-seere over hele landet kunne i aften følge en heftig debat i den serie om reklamer, som Danmarks Radio har bragt. Fra den socialdemokratiske handelsminister Lis Groes, der er kendt i den offentlige debat om forbrugerismens mange konsekvenser for samfund og kultur, lød der advarende toner.

Blindt masseforbrug

Ministeren har sammen med kendte meningsdan-

nere såsom debattør og redaktør af forbrugerbladet *Tænk*, Poul Henningsen, ført an i bekæmpelsen af det blinde masseforbrug. På tv gik hun til stærkt angreb på reklamer i TV. De for drejer over for forbrugerne, hvad varer og forbrug betyder, mener hun.

Og hun tilføjede så: – Måske kunne det jo være, at vi slet ikke skulle have haft alle disse varige forbrugsgoder. Det havde måske været meget bedre at udbygge vores skoler og læreanstalter, sagde hun.

Ikke tv-reklamer i Danmark

I det stykke ligger hun på linje med Poul Henningsen, og også den kendte digter Erik Knudsen. Han har markeret sig stærkt imod materialismen og masseforbrug.

Lis Groes har ikke hverken som folketingsmedlem eller minister lagt skjul på, at reklamer er fordyrende for forbrugerne. Hun står meget skarpt imod reklamebranchen, fremgik det klart af gårsdagens tv-debat.

Og hvis nogen reklamefolk skulle gå med stille forhåbninger om, at man kan få indført tv-reklamer, så gør de bedst i at tro om, forstod man på ministerens udtalelser i går. ■

VIL DU VIDE MERE?

Hør foredraget *Historien om et uundgåeligt nederlag? Lis Groes og Socialdemokratiets kamp mod reklame- og masseforbrugs-samfundet 1945-65* af lektor Morten Bendix Andersen. Kl. 14.30-15.30. Lokale: Stjernen

Tid	Louis Pio	Stjernen	30'er lejligheden	Skolestuen
09.45	Arbejdermuseet åbner			
10:00	Socialdemokratiet Fra magtfuld folkebevægelse til mellemstort parlamentsparti, 1915-2015 <i>Claus Bryld</i>	Jagten på Danmarks Radios røde lejesvende <i>Andreas Bonne Sindberg</i>	Folkelige protester og demokrati fra 1700-2000 <i>Flemming Mikkelsen</i>	Hvad har fortidens tjenestepiger og nutidens au pairs til fælles? <i>Helle Stenum</i>
FESTSALEN KL. 11.00 OVERRÆKKELSE AF ARBEJDERHISTORIEPRISEN		KL. 11.15 - 12.30 DEBAT: VENSTREFLØJEN OG VELFÆRDSSTATEN Debat mellem Peter Hummelgaard (folketingskandidat for Socialdemokraterne), MF og partiformand Pia Olsen Dyhr (SF) og professor Jørn Henrik Petersen. Lokale: Festsalen, kl. 11.15-12.30		
12:30	Sexpol Da den seksuelle revolution kom til Danmark <i>Lea Korsgaard</i>	De unge socialdemokraters kolde krig <i>Anders Dalsager</i>	Terrorismens tankegods Analyse af RAFs samfundsopfattelse og selvforståelse fra 1970-98 <i>Christian Holm Christiansen</i>	Hvor blev revolutionen af? Danske trotskister ved 2. Verdenskrigs afslutning <i>Bertel Nygaard</i>
13:30	I velfærdsstatens randområde Socialdemokratiets integrationspolitik, 1960'erne til 2000'erne <i>Heidi Vad Jønsson</i>	Dobbeltmord og revolutionære socialister Stod søfyrbøderformand Richard Jensen bag dobbeltmord i Køge Bugt? <i>Christian Holtet</i>	1915 - det år kvinderne (og en masse mænd) fik valgret <i>Pia Fris Laneth</i>	Modstandens æstetik Emigranternes bidrag til frihedskampen under besættelsen <i>Hans Uwe Petersen</i>
14:30	Tabernes velfærdshistorie 1990 til 2015 <i>Søren Kolstrup</i>	Historien om et uundgåeligt nederlag? Lis Groes og Socialdemokratiets kamp mod reklame og masseforbrug <i>Morten Bendix Andersen</i>	EU og den danske arbejdsmarkedsmodel <i>Jens Jørgen Nielsen</i>	Ligeløn nu! Nedslag i kampen for ligeløn i Danmark i 100 år. <i>Anette Eklund Hansen</i>
15:30	De asociale KZ-lejrenes glemte danskere <i>May Schuster og Tim Panduro</i>	Opfindelsen af et arbejdsmarked i Kina efter Mao <i>Bo Ærenlund Sørensen</i>	Faglærte og ufaglærte i dansk fagbevægelse ca. 1870-1940 <i>Knud Knudsen</i>	Viggo Kampmann Den kloge og uregerlige statsminister <i>Poul Smidt</i>
16:30	Filippinske stuepiger går i aktion Fra 1960'erne organiserede de sig og gjorde fagforeningen til en kamporganisation. <i>Nina Trige Andersen</i>	»Ta' til Tyskland, kammerat!« Fagbevægelsen og hvervningen af danske tysklandsarbejdere 1940-45 <i>Therkel Stræde</i>	Den latinamerikanske venstrefløj efter Den kolde krig <i>Hugo Cancino Troncoso</i>	Da retten så rødt Sagfører Carl Madsens sager og retspraksis <i>Chris Holmsted Larsen</i>

ARBEJDERHISTORIEPRISEN 2015

I velfærdsstatens randområde

Formuleringen og udviklingen af Socialdemokratiets integrationspolitik fra 1960'erne til 2000'erne.

Modtageren er Heidi Vad Jønsson, historiker, ph.d. Prisen overrækkes kl. 11 i Festsalen og motiveres af direktør for Arbejdermuseet, Søren Bak-Jensen på vegne af Arbejdermuseets Bibliotek og Arkiv, SFAH og Arbejdermuseets Venner

KL.13.30-14.30 holder prismodtageren sit foredrag.

Lokale: Louis Pio.

Café & Øl-Halle "1892"

Københavns eneste fredede kælderbeværtning

Skipperlabskovs med rødbeder, sennep, HP- og engelsk sovs med groft brød/smør til.

Pris: 79 kr.

Rømersgade 22, kld. 1362 København K
33 330 018 – olhalle@arbejdermuseet.dk
åben lørdag d. 25 april kl. 11.00-17.30
www.arbejdermuseet.dk

SELSKABET TIL FORSKNING I ARBEJDERBEVÆGELSENS HISTORIE

- er en forening for dig, der er interesseret i arbejderbevægelsens og venstrefløjens historie

Som medlem får du det anerkendte tidsskrift Arbejderhistorie to gange årligt. Her kan du bl.a. læse artikler om arbejderkultur, den kolde krig, 68-oprøret og velfærdsstatens historie. Du får også gratis adgang til alle selskabets mange foredrag og arrangementer, og du får rabat på bogudgivelser.

SE MERE PÅ WWW.SFAH.DK ELLER FØLG OS PÅ FACEBOOK

